

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2024

Marking Scheme

Dutch

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Alle antwoorden moeten in het Nederlands gegeven worden. Schrijf volledige zinnen in je antwoorden.

Totaal: 100 punten

Deel 1:

tekstbegrip (30 punten)

Vragen a en b doen een beroep op je grammaticale inzicht; vragen c, d en e doen een beroep op je woordenschatkennis. Voor de laatste drie vragen kan het je helpen dat je de context van de woorden in de zinnen goed bekijkt.

1) Waarnaar verwijzen de volgende woorden?

a) die in de zin:

“Tijdens de coronacrisis lijkt die trend te zijn versterkt, omdat mensen bij Zoom-sessies vaak naar hun eigen beeltenis zaten te kijken, wat allerlei onzekerheden over hun uiterlijk naar boven haalde – al was het maar omdat bijvoorbeeld je neus op een scherm veel groter lijkt dan **die** in werkelijkheid is.”

(alinea 3) (1 punt)

Naar de neus

b) dat in de zin:

Natuurlijk is het vaak zo dat mijn uiterlijk pas betekenis krijgt door de ogen van de ander, maar **dat** kan volgens mij alleen in een meer intieme verhouding dan bij sociale media het geval is.

(alinea 7) (1 punt)

Dat het uiterlijk betekenis krijgt door de ogen van de ander

c) potentieel in de zin:

“Iedere porie en oneffenheid is te zien op de digitale foto en vormt zo een **potentieel** probleem dat moet worden opgelost,” verzuchtte plastisch chirurg dr. Ali Pirayesh afgelopen zaterdag in Trouw.

(alinea 1) (1 punt)

mogelijk, iets wat een probleem kan worden maar het nog niet is

d) dubieuze in de zin:

Hoe kan het dan dat met name jonge vrouwen door een eindeloze gang met selfies dwalen, op zoek naar het perfecte gezicht - perfect naar hele **dubieuze** maatstaven?

(alinea 5) (1 punt)

twijfelachtige

e) 'springen in de houding' in de zin:

'Kinderen jonger dan twee jaar, kinderen die nog 'ik' moeten leren zeggen, **springen in de houding** en trekken een gezichtje als papa of mama de smartphone tevoorschijn haalt.'

(alinea 13) (1 punt)

De juiste of te verwachten houding aannemen

2. Geef drie redenen waarom het volgens van Brederode verbazingwekkend is dat er een nieuw kunstmatig schoonheidsideaal is ontstaan.

"Eigenlijk verbaast het me dat er zo'n nieuw kunstmatig schoonheidsideaal is ontstaan", reageert filosoof en schrijver Désanne van Brederode. "In mijn jeugd waren er **zorgen over graatmagere fotomodellen**, en vervolgens kwamen er **reclamecampagnes met vrouwen van allerlei leeftijden, soorten en maten**. Je zou dus **verwachten dat ons bewustzijn van authenticiteit en emancipatie is toegenomen**."

"Hoe kan het dan dat met name jonge vrouwen door een eindeloze gang met selfies dwalen, op zoek naar het perfecte gezicht - perfect naar hele dubieuze maatstaven? **Het is onmogelijk om je eigen uiterlijk objectief te beoordelen**, maar hun streven lijkt te zijn om dat uiterlijk zoveel mogelijk door de ogen van een potentieel publiek te beoordelen."

(5 punten)

3. Leg uit hoe de bedoelingen van Rembrandt en Van Gogh verschillen van de bedoelingen die mensen hebben wanneer ze een selfie maken.

(5 punten)

"Schilders als Rembrandt en Van Gogh waren zeker niet met hun uiterlijke schoonheid bezig als ze zelfportretten maakten, het lijkt alsof ze onbedoeld hun innerlijk vingen in die portretten. Als we naar die schilderijen kijken, hebben we het idee dat we nog steeds contact met hen kunnen maken. Als je een selfie maakt ben je helemaal niet uit op dat soort contact, omdat je helemaal niet bezig bent met het innerlijk. Op een selfie drukt een gezicht niet langer uit wat iemand van binnen beleeft, het is een ding op zich geworden, een soort kneedbare klei. Dat is volgens mij geen co-evolutie, maar devolutie, een teruggang in ons bewustzijn."

4. Gebaseerd op de tekst: Waarom vindt De Mul dat de ontwikkelingen van nieuwe media niet altijd even onschuldig zijn dan ze er in eerste instantie uitzien? Wat vind jij van zijn beweringen?

(5 punten)

De Mul: “Natuurlijk moeten we ons bij elk nieuw medium bewust blijven van de specifieke valkuilen: zo’n Instagram-filter leek een paar jaar geleden nog een speelse tool, maar inmiddels kun je constateren dat de effecten niet zo onschuldig zijn. Het technologische evenbeeld, dat uitdrukking geeft aan een ideaal ik, kan door het effect van vele herhalingen op een gegeven moment échter lijken dan het spiegelbeeld in je badkamer. En dat verklaart de gang naar de plastisch chirurg, een wens om die twee spiegelbeelden samen te laten vallen.

5. “Ik vind het verdrietig dat kinderen nu met de Instagram-werkelijkheid worden opgevoed. Kinderen jonger dan twee jaar, kinderen die nog ‘ik’ moeten leren zeggen, springen in de houding en trekken een gezichtje als papa of mama de smartphone tevoorschijn haalt. Ze spelen het gewenste typetje en kunnen zo niet ontdekken wat karakteristiek aan henzelf is, en zo hun karakter vormen. “

Uitgaande van jouw lectuur van de tekst: is het inderdaad verdrietig te noemen dat dit gebeurt? Wat zijn volgens jou goede alternatieven of vind je dat dit moet kunnen?

(5 punten)

Eigen antwoord van de kandidaat. Die moet hierbij verwijzen naar zaken die verder gaan dan een loutere herhaling van wat in de tekst wordt beweerd.

Het antwoord kan onder andere volgende elementen bevatten:

- de kandidaat kan verwijzen naar de rol van de ouders
- de kandidaat kan verwijzen naar de authenticiteit van de mens zonder filters
- de kandidaat kan verwijzen naar de verschillen van de wereld op sociale media en de echte wereld
- de kandidaat kan ook stellen dat sociale media nu één keer deel uitmaken van onze ‘nieuwe’ wereld en dat we moeten leren hoe daarmee om te gaan.

6. In alinea 10 staat:

“ Op een selfie drukt een gezicht niet langer uit wat iemand van binnen beleeft, het is een ding op zich geworden, een soort kneedbare klei. Dat is volgens mij geen co-evolutie, maar devolutie, een teruggang in ons bewustzijn.”

Ben je het daarmee eens of niet? Verdedig je standpunt. (5 punten)

Eigen antwoord van de kandidaat. Van belang hier is de argumentatie in het antwoord.

Het antwoord van de kandidaat kan onder andere verwijzingen naar volgende elementen bevatten:

- De verschillen tussen de intentie van het maken van portretten zoals Rembrandt en Van Gogh deden en de intentie van het maken van selfies
- De verschillen tussen een selfie en de manier waarop anderen naar je kijken
- Het gegeven dat een bewerkte selfie geen authentieke weergave is van de werkelijkheid
- Dat een selfie bewerkt kan worden waardoor we een ander zelfbeeld krijgen

Deel 2: Commentaar

(30 punten)

Is de selfie-cultuur schadelijk voor het zelfbeeld dat mensen van zichzelf hebben of niet?

‘Het technologische evenbeeld, dat uitdrukking geeft aan een ideaal ik, kan door het effect van vele herhalingen op een gegeven moment échter lijken dan het spiegelbeeld in je badkamer.’

(alinea 11)

Wat bedoelt de auteur met deze opmerking?

Geef je eigen visie in 100 tot 150 woorden op deze stelling.

Deel 3: Opstel

(40 punten)

Schrijf een opstel (minimum 300 woorden) over één van de volgende onderwerpen:

a) Mijn zelfbeeld wordt mede bepaald door hoe ik me voordoet op sociale media.

Of

b) Taal is de uitdrukking van cultuur. Zonder goed onderhoud van de taal verschaalt het denken.

(Hella S. Haasse Nederlandse schrijfster 1918-2007)

